

GEORGE GOGIN – OCTOGENAR

În persoana Dlui doctor habilitat George Gogin omagiem astăzi un reprezentant de frunte al filologiei românești, care pe parcursul a mai bine de cinci decenii a slujit cu cinste și credință domeniul științific în care a trudit. Lucrările distinsului nostru coleg – studii și articole, monografii, compartimente din manuale universitare, înregistrări de grai românesc și experiențe făcute la aparate electroacustice – toate acestea sunt roadele unei munci tenace. Afirm acest lucru în calitate de coleg, alături de care am lucrat până la începutul anilor '90 ai secolului trecut în același departament, numit Sectorul de dialectologie și fonetică experimentală de la Institutul de Limbă și Literatură al Academiei de Științe a Republicii Moldova.

Născut la 30 iulie 1932 în suburbia Schinoasa (astăzi Codru), orașul Chișinău într-o familie de agricultori, George Gogin învață la Școala de șapte ani din Schinoasa și la Școala de Medicină de doi ani din Costiujeni, iar în toamna anului 1951 devine student la Institutul Pedagogic de Stat „Ion Creangă” din Chișinău (în prezent Universitate), Secția de limbă și literatură română („moldovenească” pe atunci). În perioada de timp 1958-1961 a urmat studiile de doctorat la Moscova, avându-l de conducător științific pe profesorul Vladimir Alexeevici Artiomov, specialist remarcabil în domeniul foneticii experimentale și în psihologia vorbirii de la Institutul Pedagogic de Stat de Limbi Străine „Maurice Thorez”. De altfel, de specializare în sfera foneticii și fonologiei cu prof. V. A. Artiomov a profitat, în aceeași ani, și Andrei Avram, în prezent m. c. al Academiei Române, iar ceva mai târziu, la aceeași instituție de prestigiu și-au făcut studiile de doctorat prof. univ., dr. hab. Anna Bondarenco, dr. Alexei Cenușă, dr. hab. Ion Dumbrăveanu, dr. conf. Eugenia Pavel, dr. conf. Zinaida Zubcu ș.a.

În 1963 George Gogin susține la Institutul din Moscova teza de candidat (azi doctor) în științe filologice cu tema *Analiza spectrală și radiologică a consoanelor nepalatalizate și palatalizate în legătură cu [i] final în limba moldovenească*, iar în anul 2000, la USM, teza de doctor habilitat în filologie, intitulată *Problema „devocalizării” hiatului în limba română. (Studiu de fonetică experimentală)*. Referenți oficiali: acad. N. Corlăteanu, prof. R. Piotrowski, prof. I. Lobiuc (Iași).

Munca de cercetare a lingvistului George Gogin este orientată în patru direcții principale și anume: fonetica (în special fonetica experimentală), limba română vorbită (spontană), dialectologia și, nu în ultimul rând, cultivarea (corectitudinea) limbii.

În timpul aflării Domniei sale la Moscova, dar și în anii următori, dl Gogin a cercetat sistemul sonor al limbii române, folosindu-se de aparate de înaltă precizie. Pe baza înregistrării unor probleme de rostire, face experiențe asupra sunetului în laboratoare de fonetică experimentală din Moscova, Sankt Petersburg, Kiev, Minsk. Susținut de prof. R. G. Piotrowski, George Gogin a fondat în Republica Moldova, și anume în cadrul Institutului

de Limbă și Literatură al AȘM, primul laborator de fonetică experimentală. Obține rezultate concludente cu privire la identificarea entității fonetice a limbii române, în speță a numărului de consoane (22) și vocale (7). Sunt cercetați diftongii și triftongii, s-au făcut investigații profunde asupra devocalizării hiatului în limba română. Rezultatele au fost publicate în mai multe lucrări ale sale, inclusiv în monografiile: *Consoanele limbii literare moldovenești* (1969), *Studii de ortoepie moldovenească* (1977), *Vocalele – în hiat binar în limba moldovenească* (1986), *Ortoepia limbii literare* (1991), *Problema „devocalizării” hiatului în limba română. (Studiu de fonetică experimentală)* (2003).

Dr. George Gogin este un vrednic continuator al lui Iosif Popovici (1876-1928), primul după cum bine se știe specialist român în fonetica experimentală, fondator al primului laborator de fonetică experimentală din țară (Cluj, 1919).

Cele mai multe lucrări ale omagiatului țin astfel de domeniul foneticii experimentale, lucrări apreciate de către cercetătorii în domeniu.

Problema limbii vorbite (spontane) este abordată de același autor în edițiile *Limba moldovenească vorbită. Texte* (1989) și în *Limba română spontană. Studiu și texte* (2004). Limbajul normat, reprezentat cel mai bine de varianta scrisă a limbii literare, se conformează regulilor formulate în gramatici normative. Varianta spontană a limbii române cuprinde, de regulă, formele ei de manifestare orală. Probele din româna literară sunt în permanență comparate de cercetător cu cele din limba vorbită și din graiul popular, varietăți glotice, în care cel mai des sunt încălcate normele literare. Continuarea seriei anunțate prin aceste culegeri este foarte utilă pentru „diferite domenii ale lingvisticii”, dincolo de „valoarea documentară a textelor” (Anca Hartular, București).

Domnul Gogin a participat activ la elaborarea mai multor lucrări colective de dialectologie și geografie lingvistică precum sunt: *Dialectologia moldovenească. Manual universitar* (1976), compartimentul *Metoda experimentală de anchetare* (p. 35-38) și *Dicționar dialectal (cuvinte, sensuri, forme)*, în cinci volume (1985-1986); *Atlasul Limbilor Europei* (ALE), lucrare cu caracter internațional care a luat naștere în 1970 sub patronajul UNESCO și este primul și până astăzi unicul proiect de cercetare de o asemenea anvergură. Nouă, dialectologilor de la AȘM (A. Cenușă, A. Dumbrăveanu, G. Gogin, V. Pavel, R. Udler), ne-a revenit sarcina să facem anchete de teren în spațiul de la est și nord de Prut și să prelucrăm, să pregătim materialul colectat pentru cartografiere. Omagiatului i-a fost repartizat pentru realizare compartimentul „Fonologia”.

Domnul Gogin a activat și pe tărâmul învățământului preuniversitar și universitar. A susținut cursuri de limba română la Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă”, prelegeri în fața colaboratorilor de la posturile de radio și televiziune din Chișinău. Din 1991 a deținut funcția de profesor și de șef al Catedrei de limbă română de pe lângă Centrul de pregătire a doctoranzilor din cadrul AȘM.

A pregătit doi doctori în științe filologice, urmează să-și susțină teza al treilea doctorand.

Lucrările dr. hab. George Gogin au atât un caracter teoretic, cât și aplicativ și sunt de mare actualitate.

Noi, colegii, îl felicităm cu prilejul împlinirii vârstei de 80 de ani și îi dorim mulți ani înainte, ani rodnici și cu sănătate durabilă.

VASILE PAVEL
Institutul de Filologie
(Chișinău)